

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Na advies van de Raad van State hecht de Vlaamse Regering nu haar definitieve goedkeuring aan het ontwerpdecreet dat instemt met de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en Oezbekistan. De voorliggende overeenkomst vormt een belangrijke stap in de richting van een versterking van de politieke en economische betrekkingen van de EU met Centraal-Azië. Naast een handelsluik bevat deze overeenkomst ook een luik met bepalingen met betrekking tot politiek en samenwerking in verschillende domeinen.

Op 9 oktober 2017 heeft de Raad machtiging verleend aan de Europese Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid voor het openen van onderhandelingen met de Republiek Oezbekistan over een versterkte partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst. Eind 2018 gingen de onderhandelingen van start.

In juni 2022 werden de onderhandelingen over de overeenkomst afgerond. Op 6 juli 2022 werd de tekst van de overeenkomst geparafeerd. Pas eind 2024 werd een akkoord gevonden tussen Raad en de Europese Commissie over de juridische basis van deze overeenkomst. De Europese Commissie had immers een “EU only”-karakter voor de overeenkomst voorgesteld, maar na unanieme bezwaren van de lidstaten werd deze juridische basis aangepast naar een overeenkomst met gemengd karakter. De lidstaten dienen de voorliggende overeenkomst dus te ratificeren overeenkomstig hun interne procedures.

Gemengd karakter en ondertekening

De Werkgroep gemengde verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), legde het gemengde karakter vast tijdens zijn vergadering d.d. 8 juli 2025. Zowel de federale staat als de gemeenschappen, de gewesten en de Franse en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zijn bevoegd.

De WGV besliste ook de overeenkomst te laten ondertekenen volgens formule 3 van de ICBB, dit wil zeggen één enkele handtekening in naam van het Koninkrijk België, doch met vermelding van al de betrokken overheden onder de handtekening. Dit is de gebruikelijke formule voor de ondertekening door België van verdragen tussen de EU en derde landen.

De overeenkomst werd op 24 oktober 2025 ondertekend in Brussel.

Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Ontwerpen van decreet die meermaals in dezelfde vorm voorkomen, moeten niet telkens voor wetgevingstechnisch- en taaladvies worden voorgelegd volgens Omzendbrief Wetgevingstechniek VR 2019/4 (aanwijzing nr. 297).

Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

In zijn advies van 21 januari 2026 met kenmerk 78.587/VR maakte de Raad van State, afdeling Wetgeving, opmerkingen inzake de vermelding van de Franse Gemeenschapscommissie, de gevolgen voor de Belgische rechtsorde, informatieverspreiding inzake overheidsopdrachten, multilaterale verdragen, de samenwerkingsraad en het samenwerkingscomité, (vereenvoudigde) wijzigingen aan de overeenkomst en bijlagen, publicatie in het Belgisch Staatsblad, het energiehandvestverdrag, fraudebestrijding en de voorlopige toepassing.

Het advies van de Raad van State wordt uitvoerig besproken in de bijhorende memorie van toelichting.

C. CONTEXT

Oezbekistan is een land in Centraal-Azië. Het grenst aan Kazachstan, Kirgizië, Tadzjikistan, Afghanistan en Turkmenistan.

Sinds 1991 is Oezbekistan onafhankelijk. Oezbekistan is een presidentiële republiek. De huidige president is Sjavkat Mirzijojev. Sinds zijn aantreden in 2016 hebben zich in snel tempo ingrijpende democratische veranderingen voorgedaan.

Oezbekistan is een opkomende economie in Centraal-Azië. Het land heeft de afgelopen jaren een sterke economische groei doorgemaakt, ondersteund door grondige hervormingen gericht op het verbeteren van het investeringsklimaat. Oezbekistan is op dit moment nog geen lid van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), maar de onderhandelingen zijn lopende.

Relatie tussen de Europese Unie en Oezbekistan

De EU erkent het strategisch belang van Centraal-Azië, dat het enorme Aziatische continent met Europa verbindt. In 2019 heeft de EU haar strategie voor Centraal-Azië geactualiseerd. De EU streeft naar een geïntegreerde en samenhangende benadering van samenwerking met de landen in deze regio. Daarbij staan weerbaarheid (op het vlak van mensenrechten, grensbeveiliging en milieu), welvaart (met een sterke nadruk op connectiviteit) en regionale samenwerking centraal.

Zoals reeds hoger vermeld zijn de betrekkingen tussen de Europese Unie en de Republiek Oezbekistan gebaseerd op de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst van 21 juni 1996.

De EU heeft binnen het meerjarig programma 2021-2027 voor Oezbekistan 76 miljoen euro toegekend voor de periode 2021-2024, en nog eens 43 miljoen euro voor 2025-2027. Dit geld is bedoeld om het democratisch bestuur te versterken, de digitale transformatie voort te zetten, duurzame en inclusieve economische groei te bevorderen, en de ontwikkeling van een slimme en milieuvriendelijke agrovoedingssector te ondersteunen.

In april 2021 werd Oezbekistan het negende begunstigde land van het stelsel van algemene preferenties plus (SAP+) van de EU. Dit stelsel biedt aanvullende tariefpreferenties in ruil voor de naleving van 27 fundamentele mensenrechten-, bestuurs-, milieu- en arbeidsverdragen.

In 2024 importeerde Oezbekistan goederen van de EU ter waarde van 3,959 miljard euro, terwijl de uitvoer naar de EU 845 miljoen euro bedroeg. De SAP+-status heeft bijgedragen aan de groei, aangezien de uitvoer van Oezbekistan naar de EU sinds 2021 aanzienlijk is toegenomen.

Relatie tussen Vlaanderen en Oezbekistan

Er is geen formeel kader voor een samenwerking tussen Vlaanderen en Oezbekistan.

Vlaanderen is ook partij bij de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) en de regering van de Republiek Oezbekistan inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen die op 17 april 1998 ondertekend werd. Deze overeenkomst die goedgekeurd werd bij het decreet van 17 juli 2000, is op 6 februari 2001 in werking getreden.

Het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (FIT) heeft een vertegenwoordiger in Tasjkent. Kansrijke sectoren voor de Vlaamse bedrijven zijn (hernieuwbare) energie, agro-industrie en de bouwsector.

In 2025 voerde Vlaanderen voor zo'n 102,36 miljoen euro uit naar Oezbekistan dat daarmee op de 100ste plaats stond op de lijst van Vlaamse exportbestemmingen. Vlaanderen importeerde voor 39,91 miljoen euro, waarmee Oezbekistan de 114^e plaats innam als leverancier van Vlaanderen.

2. INHOUD

De voorliggende overeenkomst vormt een belangrijke stap in de richting van een versterking van de politieke en economische betrekkingen van de EU met Centraal-Azië. Naast het versterken van de invloed van de EU in de regio, is deze overeenkomst van groot belang om de mensenrechten te verbeteren alsook om de omzeiling van EU-sancties tegen Rusland tegen te gaan.

Deze overeenkomst moderniseert de bestaande partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst, breidt het toepassingsgebied ervan uit tot nieuwe samenwerkingsgebieden en zorgt voor een aanzienlijke verbetering van het regelgevingskader voor handels- en economische betrekkingen. Bij de inwerkingtreding zal de voorliggende overeenkomst dan ook in de plaats treden van de overeenkomst van 1996.

De versterkte partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst bestaat uit twee luiken, met name een luik rond politiek en samenwerking in allerlei domeinen enerzijds en een handelsluik anderzijds. De overeenkomst bevat de standaardclausules van de EU inzake mensenrechten, het Internationaal Strafhof, massavernietigingswapens, handvuurwapens en lichte wapens en terrorismebestrijding. De versterkte partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst omvat ook samenwerking op gebieden als gezondheid, milieu, klimaatverandering, energie, belastingen, onderwijs en cultuur, arbeid, werkgelegenheid en sociale zaken, wetenschap en technologie en vervoer. Ook wordt aandacht geschonken aan de rechtsstaat en de samenwerking op vlak van justitie, vrijheid en veiligheid.

Het handelsluik van de overeenkomst zal zorgen voor een beter regelgevingsklimaat voor marktdeelnemers en aldus aanzienlijke economische voordelen opleveren voor EU-bedrijven. Momenteel is Oezbekistan nog geen lid van de WTO, maar de onderhandelingen zijn lopende. De overeenkomst zal worden aangevuld met de preferentiële tarieven onder het SAP+ mechanisme.

Verder voorziet de voorliggende overeenkomst in een institutioneel kader bestaande uit de Samenwerkingsraad, het Samenwerkingscomité en het Parlementair Samenwerkingscomité, alsook een aantal subcomités. Er wordt een mechanisme ingesteld voor de nakoming van verplichtingen voor het geval één van de Partijen verzuimt om verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst na te komen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De voorliggende overeenkomst is een kaderakkoord dat de samenwerking regelt tussen de EU en Oezbekistan. Wat die samenwerking betreft, gaat het voornamelijk om kaderbepalingen, die nader moeten ingevuld worden. Als dusdanig heeft de overeenkomst geen financiële weerslag voor de Vlaamse overheid. De ondertekening van de overeenkomst en de latere goedkeuring van het ontwerp van instemmingsdecreet, hebben geen rechtstreekse budgettaire implicaties voor Vlaanderen.

De Inspectie van Financiën verleende gunstig advies op 20 augustus 2025. Een gemotiveerd begrotingsakkoord is niet vereist.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak, noch op de personeelsbudgetten.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de gemeenten, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (ocmw's), de intercommunales of de provincies voor wat betreft hun personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en hun schuld en ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

De Vlaamse minister, bevoegd voor het buitenlands beleid, dient het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting in naam van de Vlaamse Regering in bij het Vlaams Parlement.

Het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting dient te worden goedgekeurd door de commissie en in de plenaire vergadering. Vervolgens wordt het instemmingsdecreet bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering.

[illegible]

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet tot instemming met de versterkte partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Oezbekistan, anderzijds, ondertekend te Brussel op 24 oktober 2025, alsook aan de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het buitenlands beleid, te gelasten om het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting in naam van de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair
Management,

Matthias DIEPENDAELE

Bijlagen:

- een ontwerp van decreet;
- een memorie van toelichting
- de tekst van de overeenkomst in het Nederlands;
- het advies van de Raad van State d.d. 21 januari 2026.